

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p>Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii</p> <p>Istota świat, „Kultura”, 22 marca 1981 r., nr 12, s. 7.</p>		
<p>Ilość stron oryginału</p> <p>1</p>	<p>Ilość skanów</p> <p>1</p>	<p>Liczba plików publikacji</p> <p>5</p>
<p>Autor</p> <p>Jan Szczepański</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny</p> <p>Robotnicza Spółdzielnia</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania</p> <p>Warszawa</p>	<p>Rok wydania / Data powstania</p> <p>1981</p>	
<p>Sygnatura</p> <p>---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.)</p> <p>artykuł</p>	
<p>Wymiary (wys x szer)</p> <p>21,7 x 14,2 cm</p>	<p>Stan zachowania</p> <p>---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p> <p>Recenzja Jana Szczepańskiego pracy Kazimierza Zygulskiego pt. „Święto i kultura”, poświęconej roli święta jako zjawiska kulturowego w różnych częściach świata.</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>XX wiek, Polska Rzeczpospolita Ludowa, Jan Szczepański, Kazimierz Zygulski</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.)</p> <p>socjologia, socjalizm, kapitalizm, Trzeci Świat, społeczeństwo, kultura, kultura polska, „Kultura”, nauka polska, teoria kultury, święto, strąki, chrześcijaństwo, Kościół Katolicki, Judaizm, Żydzi, Polska,</p>		
<p>Prawa autorskie</p> <p>---</p>		

recenzje

Jan Szczepański

Istota świąt

Jest to książka pasjonująca, która będzie czytana przez szerokie kręgi ludzi interesujących się przede wszystkim czynnikami ciągłości życia zbiorowego, gdyż święta występują we wszystkich kulturach, utrzymują się poprzez wszystkie rewolucyjne zmiany społeczeństw, grają w życiu ludzi rolę daleko ważniejszą niż wolny czas czy odpoczynek, z którymi się często kojarzą, ale nigdy nie identyfikują. Autor pisze: „W toku rozważań, którymi wypełniona została niniejsza książka, starałem się przedstawić czytelnikowi pochodzenie, funkcje, znaczenie społeczne i kulturalne oraz przemiany święta postraktowanego jako stała i powszechna faza w życiu społeczności ludzkich, od czasów zamierzonych aż po dzień dzisiejszy... Zrozumienie istoty święta, różnorodności pełnionych przez nie funkcji potrzebne jest przede wszystkim dla zachowania zdolności rozumienia przeszłości własnej grupy społecznej, własnego społeczeństwa, narodu a także dla zrozumienia historii innych społeczeństw”.

W książce tej spotykają się materiały wielu dyscyplin naukowych: socjologii, gdyż autor posługuje się terminologią i metodami tej nauki, antropologii, historii, psychologii społecznej, historii sztuki i innych.

Książka składa się z trzech części: Ogólne problemy święta, gdzie zawarte są analizy socjologiczne różnych rodzajów i przejawów świąt. Część druga omawia zagadnienia historyczne zwłaszcza święta w starożytnym Rzymie, Francji i w Polsce. Wreszcie część trzecia analizuje święta we współczesnym świecie w krajach kapitalistycznych, socjalistycznych i w Trzecim Świecie.

Jest więc ta książka próbą bardzo syntetycznej analizy ogólnych przejawów świąt i świętowania, analizą świąt religijnych i świeckich, w życiu całych narodów i jednostek czy małych grup. Sądzę, że jej zagadnienia będą poruszały czytelników, a zaskakujące zestawienia, porównywania, uświadamianie pochodzenia obrzędów świątecznych będzie wywoływało i zdumienie i sprzeciw. Książka jest napisana żywo, z polem i czyta się łatwo i jest napisana bez zbytej napuszonej formy języka „fachowego”.

Na kilka zagadnień chciałbym specjalnie zwrócić uwagę. Przede wszystkim na rozważania autora oddzielające święta od wolnego czasu i pokazujące, że są to zjawiska zupełnie odmiennie, spełniające różne funkcje i że nawet święta świeckie czy socjalistycz-

ne są czymś daleko więcej niż wolny czas i odpoczynek, że mają one funkcje integracyjne i że społeczeństwo bez świąt, nawet mając wiele dni wolnych nie może istnieć bez świąt w ścisłym tego słowa znaczeniu. Ponieważ problemom wolnego czasu poświęcano ostatnio wiele uwagi i publikacji więc ten aspekt książki wywoła zainteresowanie.

Dalej teoretyków kultury zainteresują rozważania autora nad kulturotwórczą rolą świąt, które „obrastają” twórczością artystyczną prawie wszystkich dziedzin sztuki, a także zjawiskami kultury obyczajów, moralności, współżycia zbiorowego, itd. Trzeci interesujący dział rozważań dotyczy roli świąt w ruchach społecznych i rewolucyjnych. Autor przypomina kreowanie świąt przez rewolucję francuską (s. 200—206) i ich zadziwiające bogactwo. Widać z tego przeglądu, że do tych świąt przywódcy rewolucji przywiązywali wagę polityczną. Każda zresztą rewolucja ustanawiała własne święta i ta analiza roli świąt w ruchach rewolucyjnych jest bardzo interesująca. Autor porusza także zagadnienia strajku i święta, które są szczególnie aktualne w tych miesiącach.

Jest jeszcze jedna grupa zagadnień warta podkreślenia, a mianowicie omówienie przez autora świąt żydowskich, obchodzonych w Polsce od 700 lat, które do czasów drugiej wojny stanowiły istotny składnik życia kulturalnego w Polsce.